

LIF kommenterar Vårdanalys rapport om klinikläkemedelsprojektet

Hälsoekonomiska bedömningar av klinikläkemedel är en naturlig utveckling av den svenska modellen för värdebaserad prioritering och prissättning av läkemedel. På sikt anser LIF att även andra typer av behandlingar och åtgärder bör utvärderas på samma sätt som läkemedel. Som det är nu riskerar nålsögat för läkemedel att vara betydligt mindre än vad det är för andra metoder i sjukvården.

I rapporten lyfter Vårdanalys på ett mycket förtjänstfullt sätt fram patienternas erfarenheter. Det är väldigt positivt att Sverige nu har en myndighet som har till uppgift att stärka patientens och brukarens ställning genom att granska och analysera vården och omsorgen. De patienterfarenheter som presenteras stämmer inte med den gängse bilden att Sverige har den bästa sjukvården. Det är centralt att myndigheten särskilt lyfter fram behovet av legitimitet och transparens i processerna när det handlar om mycket allvarliga eller dödliga tillstånd.

Den process som Vårdanalys utvärderat består av en serie aktiviteter som rätt utformade kan leda till en tidig dialog mellan läkemedelsföretag och sjukvården. Förhållandet mellan utvärdering och införande borde dock varit det omvända. I dag saknas det inte utvärderingar av nya läkemedel. Det som saknas är ett aktivt arbete för att få ut nya läkemedel till de patienter som har behov av dem.

Bristen på transparens och förutsägbarhet som lyfts fram i Vårdanalys rapport överensstämmer väl överens med den kritik som LIF har framfört. Ur ett företagsperspektiv behöver en process för ordnat införande en väl resurssatt organisation med ett tydligt mandat för den myndighetsutövning som nationella rekommendationer om införande innebär. Processen bör bestå av få, effektiva och förutsägbara beslut med hög kvalitet. För att nå målet om ett effektivt nationellt införande av läkemedel bör processen nivåstruktureras så att nationella och regionala aktiviteter koordineras.

Läkemedelsföretag som planerar introduktion av nya läkemedel i Sverige måste kunna förstå processen och organisationen för införande av läkemedel. Därför måste rekommendationer om införande och implementering av besluten i landstingen hålla samma standard som processerna för marknadsföringsgodkännande och subvention. En basal förutsättning är att myndighetsbeslut på statlig nivå inte omprövas lokalt.

Det är LIF:s förhoppning att de förslag till fortsatt utveckling som Vårdanalys lämnar analyseras noggrant innan beslut fattas om att eventuellt göra klinikläkemedelsprojektet permanent. LIF vill särskilt lyfta fram dels förslaget om att utreda vilken aktör som ska avge rekommendationer, dels förslaget om att införa en strukturerad och nationell uppföljning med reellt innehåll och värde.